

Innst. S. nr. 178

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument nr. 8:61 (2005-2006)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Kenneth Svendsen, Kari Kjønås Kjos, Siv Jensen og Harald T. Nesvik om å belønne dem som ønsker å bidra med sin arbeidskraft etter fylte 67 år, slik at opptjent pensjon ikke avkortes mot arbeidsinntekt

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i lov om folketrygd som belønner dem som ønsker å bidra med sin arbeidskraft etter fylte 67 år."

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

KOMITEENS BEHANDLING

Komiteen ba i brev av 4. april 2006 om departementets vurdering av forslaget. Departementets svarbrev av 27. april 2006 følger vedlagt.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen, Sverre Myrli, fra Fremskrittspartiet, Robert Eriksson, Kari Kjønås Kjos og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Martin Engeset, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund, fra Senterpartiet, Dagfinn Sundsbø og fra Venstre,

André N. Skjelstad, viser til Dokument nr. 8:61 (2005-2006) om å belønne dem som ønsker å bidra med sin arbeidskraft etter fylte 67 år, slik at opptjent pensjon ikke avkortes mot arbeidsinntekt.

Komiteen mener forslaget fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Kenneth Svendsen, Kari Kjønås Kjos, Siv Jensen og Harald T. Nesvik belyser viktige hindringer for å gi pensjonister som ønsker det, mulighet til å stå lenger i arbeid. Oppfølging av arbeidslinjen må være å bygge ned skranker som hindrer pensjonister i å bruke restarbeidsevne. Gjennom flere vedtak har Stortinget de siste årene gjort endringer i regler om avkorting av alderspensjon mellom 67 og 70 år med den hensikt å gi eldre arbeidstakere mer igjen for arbeidsinnsatsen. Mens AFP-pensjonister kan tjene kr 15 000 i tillegg til pensjonen uten avkorting, kan pensjonister over 67 år etter gjeldende regelverk tjene inntil to ganger grunnbeløpet, dvs. kr 121 398 med gjeldende grunnbeløp for 2005-2006.

I sin uttalelse til forslaget, jf. brev av 27. april 2006 til arbeids- og sosialkomiteen, viser statsråd Bjarne Håkon Hansen til at Regjeringen nå arbeider med en stortingsmelding om opptjening og uttak av alderspensjon der problemstillingen om at det skal lønne seg pensjonsmessig å stå lenger i arbeid, vil være sentral.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til det pågående arbeidet knyttet til alderspensjon, og avventer en nærmere behandling av den bebudede pensjonsmeldingen og forslag til virkemidler som skal gjøre det mer lønnsomt for pensjonister å bidra med sin arbeidskraft.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til NOU 1998:19 Fleksibel pensjonering og NOU 2004:1 Modernisert folketrygd, hvor det foreslås et mer fleksibelt alderspensjonssystem innenfor folketrygden som i større grad vil stimu-

lere til yrkesaktivitet blant eldre gjennom klare økonomiske incentiver til å stå i arbeid. Utvalget foreslo en ordning der man kan gå av før fylte 67 år med varig lavere pensjon, eller etter fylte 67 år med varig høyere pensjon. En slik løsning vil etter disse medlemmers syn være å foretrekke fremfor dagens AFP-ordning, som ensidig oppmuntrer til tidlig pensjonering. I Innst. S. nr. 195 (2004-2005) under punkt 4.1 pekes det på systemmessige utfordringer som er blitt mer og mer tydelige gjennom de snart 40 årene som er gått siden hovedlinjene i dagens pensjonssystem ble trukket opp. En av hovedutfordringene som tas opp er:

"AFP-ordningen er utformet slik at man får samme pensjon ved 62 år som om man hadde stått i arbeid til 67 år. Ordningen omfatter i dag store deler av arbeidslivet, og gir samlet sett svake incentiver til å stå i arbeid etter 62 år."

Disse medlemmer vil imidlertid trekke frem sosialkomiteens merknad i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 50 (1998-1999) om fordeling av inntekt og levekår i Norge, jf. Innst. S. nr. 222 (1999-2000), der en samlet komité påpeker at det bør legges opp til ordninger som belønner dem som gjerne vil arbeide noe lenger enn det som er vanlig i dag.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer peke på at alderspensjon fra folketrygden er en opptjent rettighet som treer inn ved fylte 67 år, som pensjonisten har spart opp gjennom innbetaling av trygdepremie i kombinasjon med et antall yrkesaktive år. Det bør i utgangspunktet være opp til den enkelte pensjonist, slik sosialkomiteen påpeker i sin merknad i Innst. S. nr. 222 (1999-2000), å avgjøre om fortsatt arbeidsinnsats er ønskelig.

Disse medlemmer vil også vise til regjeringens partienes Soria Moria-erklæring hvor de i avsnittet om "arbeidstakerrettigheter" både har beskrevet og sett nødvendigheten av å stimulere "seniorer" til å fortsette i arbeidslivet med følgende punkt 9: "...sørge for en seniorpolitikk som bidrar til at eldre oppfattes som en positiv ressurs for arbeidslivet".

Som en konsekvens av dette og for å stimulere til økt innsats til samfunnets beste gjennom å benytte de ressurser og den kunnskap som eldre forvalter, samt å utvide den yrkesaktive del av befolkningen, mener disse medlemmer at det bør settes inn økonomiske incentiver for dem som er friske og som selv ønsker å fortsette sin yrkesaktive tilværelse utover 67

års alder, gjennom å fjerne avkorting av pensjonen ved inntekt over 2 G.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremsette følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i lov om folketrygd som belønner dem som ønsker å bidra med sin arbeidskraft etter fylte 67 år."

Komiteens medlem fra Høyre legger til grunn at disse prinsipper om at det skal lønne seg å jobbe for dem som er over 62 år, og at det skal være bedre muligheter til å kombinere pensjon og arbeid, gjøres gjeldende for alle pensjonister når pensjonsreformen gjennomføres fra 2010.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at Regjeringen har bebudet at den vil gjøre det lettere å kombinere arbeid og trygd og legge til rette for en seniorpolitikk som bidrar til at eldre oppfattes som en positiv ressurs for arbeidslivet. Flertallet mener at tiltakene som skal fremme en slik politikk må gjelde alderspensjon generelt, og vil derfor avvente en helhetlig gjennomgang i pensjonsmeldingen som fremmes høsten 2006.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i lov om folketrygd som belønner dem som ønsker å bidra med sin arbeidskraft etter fylte 67 år.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:61 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Kenneth Svendsen, Kari Kjønås Kjos, Siv Jensen og Harald T. Nesvik om å belønne dem som ønsker å bidra med sin arbeidskraft etter fylte 67 år, slik at opptjent pensjon ikke avkortes mot arbeidsinntekt - vedlegges protokollen.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 30. mai 2006

Karin Andersen
leder

Dagfinn Sundsbø
ordfører

Vedlegg**Brev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til arbeids- og sosialkomiteen, datert 27. april 2006**

Dokument nr. 8:61 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Kenneth Svendsen, Kari Kjønaas Kjos, Siv Jensen og Harald T. Nesvik om endringer i folketrygdloven som belønner dem som ønsker å bidra med sin arbeidskraft etter fylte 67 år, slik at opptjent pensjon ikke avkortes mot arbeidsinntekt

Jeg viser til brev av 4. april 2006 fra arbeids- og sosialkomiteen med anmodning om en vurdering av forslaget i Dok. nr. 8:61 (2005-2006). Forslaget i Dok. nr. 8:62 (2005-2006) om rullestoler til utendørs bruk hører under Samferdselsdepartementet, og er oversendt dit slik at samferdselsministeren kan gi sin vurdering til komiteen.

Forslaget som er fremmet i Dok. nr. 8:61 (2005-2006) lyder:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i lov om folketrygd som belønner dem som ønsker å bidra med sin arbeidskraft etter fylte 67 år."

Folketrygdloven § 19-6 har regler for alderspensjon mellom 67 og 70 år. Pensjonen ytes uavkortet dersom pensjonisten i tillegg til pensjonen har en årlig pensjonsgivende inntekt mindre enn to ganger grunnbeløpet, dvs. 121 398 kroner med gjeldende grunnbeløp. Er inntekten høyere, går 40 pst. av overskytende inntekt til fradrag i pensjonen. Det opptjenes pensjonspoeng av pensjonsgivende inntekt i årene pensjonisten fyller 67, 68 og 69 år.

Reglene om avkortning av alderspensjon mellom 67 og 70 år har vært forbedret flere ganger gjennom årene for å gi eldre arbeidstakere mer igjen for arbeidsinnsatsen.

Formålet har vært å stimulere denne aldersgruppen til å stå lenger i arbeid. Dagens regler fører til at de aller fleste vil tjene på å arbeide etter fylte 67 år.

Jeg er enig i at det er viktig å fortsette arbeidet med å legge til rette for at alle skal stå lenger i arbeid enn i dag. Samtidig bør pensjonssystemet være fleksibelt, slik at de som ønsker det kan gå av helt eller delvis med pensjon fra folketrygden tidligere enn dagens pensjonsalder på 67 år. Jeg vil i den sammenheng vise til pensjonsforliket som ble vedtatt i Stortinget 26. mai 2005, der Stortinget ba Regjeringen komme tilbake til hvordan et framtidig tidligpensjonssystem i folketrygden skal se ut. Av vedtaket framgår det bl.a.:

"Grunnlaget for vurderingen bør blant annet være at:

- det skal lønne seg å jobbe for de som er over 62 år
- det skal være bedre muligheter til å kombinere pensjon og arbeid
- den øvre grensen for pensjonsopptjening på 70 år fjernes

Regjeringen arbeider nå med en stortingsmelding om opptjening og uttak av alderspensjon der nettopp problemstillingen om at det skal lønne seg pensjonsmessig å stå lenger i arbeid vil være sentral. På denne bakgrunn mener jeg at det ikke nå bør utredes endringer i dagens folketrygd på dette punkt.

